

פרטיכל מס. / ג

מישיבת ועדת חוקה, חוק ומשפט שהתקיימה
ביום ג' כ"ח אדר א' תשי"א, (6.3.1951) בשעה 11.00, בירושלים.

נכחו חברי הועדה:
נ. ניר - היו"ר
ב. איזנשטט
ע. אסף
א. בן-אשר
ד. בדר
ד. בר-רב-האי
מ. בן-עמי
א. ג'רג'ור
ב. צ. דינבורג
ח. טובי
א. כהן
ק. כהנא
י. כסא
ש. כץ
א. לנקין
א. פרמינגר
י. קליבנוב
ח. רובין
א. שאג
ז. שז"ר
א. תבורי

מזמנים:
שר-המשפטים (אא)
א. ידן - המשנה ליועץ המשפטי.
מ. צילן - משרד המשפטים
א. שקי - משרד המשפטים
מ. פימנט - מתורגמן
מר אלופי - משרד הפנים

היו"ר נ. ניר: אני פותח את הישיבה.

(קורא את סעיף 23 והצעה החקון של ועדת-
המשנה):

סעיף מס. 23

(א) לכל אזור קלפי תהיה קלפי אחת שתעמוד בתומו א, ור הקלפי.

(ב) מקום הקלפי ושעות ההצבעה יפורסמו על ידי ועדת הקלפי
לפתוח 5 ימים לפני יום הבחירות בצורה שתקבע ועדת-
הבחירות המרכזית, אם באופן כללי ואם למקום מסויים.

הצעה ועדת המשנה: בסעיף (ב) במקום "5 ימים" - יירשם "7 ימים".

ט. טובי: בסעיף (ב) יש להוסיף, אחרי המלים:
"ועדת-הבחירות המרכזית", אח המלים:

"או ועדות אזוריות".

ד. בר-רב-האי: יש לכתוב "5 ימים" ולא 7 או 6 ימים.

א. ידין :

בסעיף 23(ב) יש להשמיט את המלים "ושעות-
ההצבעה", כי מדובר על כך בסעיף 24.

כמו כן אני מציע למחוק את המלים "אם באופן
כללי ואם למקום מסוים", בסעיף 23(ב).

ב. רובין :

יש לציין כי באזורים בהם ישנה אוכלוסיה
ערבית, יקבע חרגום הפרסום גם בערבית.
או שיש להכניס סעיף כללי על צורת הפרסומים.

היו"ר נ. ניר :
במקרה שאין סעיף הקובע את צורת הפרסומים -
הוא יוכנס.

ג. רובין :

לדעתי יש לקבוע קטלוג מסוים באיזה עניינים
יכולים לבוא שינויים.

ד. בר-רב-האי :

אני מסיר את הצעתי בקשר לכתיבת "3 ימים",
במקום 7 או 5 ימים.

ה צ ב ע ה

אצד הצעת ועדת המשנה - לכתוב "7 ימים" -
נתקבלה ללא התנגדות.

הוחלט להשמיט מסעיף 23(ב) את המלים:
"אם באופן כללי ואם למקום מסוים". כשהועדה
הגיע לסעיף מס. 40 - היא הודון בענין זה.

שאלת השמטת המלים "שעות ההצבעה" (מסעיף 23(ב)) - נשארה פתוחה.

היו"ר נ. ניר : (קורא את סעיף 24 והצעת ועדת המשנה):

סעיף מס. 24

(א) הקלפי תהיה פתוחה להצבעה ביום הבחירות בכל אזורי קלפי
משעה 6 בבוקר עד שעה 12 בלילה ללא הפסקה, אלא אם התליטה
ועדת הקלפי פה אחד לשנות את שעות ההצבעה בשים לב למסיבות
המיוחדות שבאזור הקלפי.

(ב) מי שהגיע למקום הקלפי הוך שעות ההצבעה רשאי להצביע גם
אם נתעכבה הצבעתו עד אחרי גמר שעות ההצבעה.

הצעת ועדת המשנה : שעות הקלפי תהיינה מ-7 עד 10, במקום מ-6 עד 12.
ובחנאי שבמקום אחר בחוק יוכנס סעיף הקובע שיום
הבחירות יהיה יום שבתון.

פ. צילן :

בנוגע לפיפא של סעיף 24(א), אבקש את
הועדה שלא לקבל את הצעת ועדת המשנה.
על ידי קבלת הצעת ועדת המשנה ניהנת ערובה לאנדרלמוסיה ואי-הבנות.
הפיפא של סעיף זה צריך להיות "אלא אם כל הבוחרים הרשומים ברשימה
הצביעו כבר."

ח. רובין :

אני מתנגד לכל הארכה או קיצוץ. יש
לקבוע שעות קבועות ומסויימות. לדעתי
מספיק מ-7 עד 10 בלילה. יום הבחירות ממילא יהיה שבתון ויכולים
למצוא את הזמן ללכת ולהצביע עד 10 בלילה.

ט. אסף :

הנסיון מראה, כי הרוב המכריע של הבוחרים
מצטבר דוקא בשעות אה"צ והערב. למרות שיום
הבחירות הוא שבתון, נמצאים אנשים רבים, בעבודות שונות, הממשיכים לעבוד
ביום זה. אני חושך בהצעה האומרת מ-6 עד 12 בלילה.

ד. בר-רב-האי :
הסדור אינו בקלפי בה מצביע המספר המכתימי של
בוחרים, אלא לגבי החלק השני. יש קבוצה בגליל
ובנוג הסונות 70 - 60 נפש. במקום כזה אין כל מעט לחזיק שלושה אנשים
מ-7 בבוקר ועד 12 בלילה, כש-70 הבוחרים מסכימים ביניהם כי בנקודה שלהם
ההיא הקלפי פחותה מ-10 עד 13.00 ומ-1600 עד 22.00. 7 ימים לפני כן
תפורט באותו המעק הודעה מהאיתם על כך.

ה. מובי :
יש לתת לבוחרים את מסכימות הזמן לבחירות.
אני חושך בהצעה הקיימת - שהקלפי תהיה פחותה
מ-6.00 עד 12.00 בלילה, ללא המסקה.

היא סדרה בוארי ניסנט בהיפה שהמספרה סורה
החנה קלפי לפני הזמן ולפני שכל הבוחרים הסכימו להצביע. הניסוק של
המספרה היה מנדעם מהוסות. על ידי כך נשללה זכות הבחירה מ-300 בוחרים.
בערך. על כן אני מציע, כי באיזה שהוא מקום בחוק יהיה כתוב כי אפשר
לסגור את הקלפי, מאיזה סיבות שחן, לפני הזמן ולפני שכל הבוחרים הצביעו.
אני מסכים להצעה שאם כל הבוחרים הצביעו כבר, - אפשר לסגור את הקלפי.

ו. בן-עמי :
אני בעד הסיפה של הסעיף וחוספתו "על כך יש
לפרטם הודעה 7 ימים לפני כן".

ז. קליבנוב :
יש להשמים את הסליס: "וכל אזורי קלפי".

ח. בדר :
לדעתי, שקוח הקלפי צריכות להיות מ-7 בבוקר
עד 11 בלילה. יש לשים לב לעובדה כי לחברי
הקלפי תהיה עבודה נוספת: לבדוק אם הבוחרים יודעים קרוא וכתוב.

כל ועדה חשב מ-7 בבוקר עד 11 בלילה, אלא אם
כל הבוחרים כבר בתרו.

ה ט ב ז ח

בעד פתיחה הקלפי בשעה 6.00 בבוקר - 10.

בעד פתיחה הקלפי בשעה 7.00 בבוקר - 8.

חולתם שהקלפי תיפתח
בשעה 6.00

בעד סגירה הקלפי בשעה 12.00 בלילה - 8.

בעד סגירה הקלפי בשעה 11.00 בלילה - 9.

חולתם שהקלפי תיפגד
בשעה 11.00

ללא כל התנגדות חולתם להשמים את הסליס: "לכל אזורי קלפי".

הי"ד ג. גיר :
ישנה הצעה לקבל את השינוי של ועדה-הסננה בחוספת
של סר בן-עמי: "על כך יש לפרטם הודעה 7 ימים
לפני כן".

הצעה שנייה - של סר צילן - "אלא אם הצביעו כל
בעלי זכות הבחירה הרשומים, אז סותר לסגור את הקלפי".

ה ט ב ז ח

בעד הנוסח של ועדה הסננה בחוספת של סר בן-עמי - 8.

בעד הצעה סר צילן - 9.

24(א)

סעיף 24 נוסח כלהלן:

הקלפי יהיה פתוחה להצבעה ביום הבחירות מסעה 6.00 בבוקר עד 23.00, ללא הפסקה, אלא במקרה אם הצביעו כל הבוחרים הרשומים ברשימת הבוחרים הקשורה לקלפי זה, - פותר לסגור את הקלפי לפני הזמן.

היו"ר ג. גזר: (קודא את סעיף 24(ב):

"מי שהגיע למקום הקלפי תוך שעוד התצבעה רשאי להצביע גם אם נחשבה הצבעתו עד אחרי גמר שעוד התצבעה."

א. פרטינגר: אני מציע שאחרי סעיף 24 יבוא סעיף 25 בשם: "הגישת למקום בקלפי". בסעיף זה יהיה כתוב שלא יכנס איש לבנין הקלפי, אלא אותו האיש שמצביע, או חברי ועדה הבחירות.

היו"ר ג. גזר: בועדה המסנה קיבלנו את הצעת הגב' ר. בתן בנוגע לסצביעים עוזרים, שהם יכולים להכנס לחדר הקלפי עם מלווה שלהם, לפי בחירתם.

ד. בר-רבני-טאי: יש להרחיב חוק סעיף זה גם לגבי בעלי-טוב שונים שאינם יכולים ללכת בעצמם.

ללא התנגדות הוחלט לקבל את העמדתו שאצ"ע פרטינגר. הגישות המומי להצעה זו יקבע על-ידי משרד המשפטים. (סעיף זה יהיה סעיף 25). סעיף זה יהיה לפי דוגמה סעיף 26 של חוק להקונן פקודה העיריות תשי"ב - 1950, ספר משפטים מס' 51, ויכיל גם הוראות בנוגע לעוזרים ובעלי-טוב. (קודא את סעיף 25): היו"ר ג. גזר:

(א) הרוצה לבחור חייב לזכות את עצמו על יד הקלפי.

(ב) באמצעי זיהוי ישמשו אך ורק פנקס זיהוי שניתן לפי תקנות-שעה-הירות (רישום חושבים), חש"ח-1948, או תקודת זכות שניתנה לפי פקודה מרשם החושבים חש"מ-1949.

(ג) על אף האסור בסעיף 7 לפקודה מרשם החושבים, חש"מ-1949, לא יהיו משרדי הרישום חייבים לקבל בקשות להעודות זכות במשך 30 ימים שלפני יום הבחירות.

הוחלט להשמיט את סעיף 25(ג).

ה. טובי: אני מציע בסעיף 25(ב) לשנות את אמצעי הזיהוי. כלומר, לכתוב "... לזכות את עצמו בתעודת זהות רשמית שהוצאה על ידי הממשלה".

ישנם רבים שנדרש במרשם החושבים ואין להם פנקס זכות אלא תעודת זהות זמנית. יש לתת זכות בחירה לכל מי שנדרש במספר החושבים.

ו. גולדמן: עם שמר שמי חבר הועדה ה. טובי, יש לו הגיון במידה שיש האדם למצא ברשימת החושבים.

יש לחייב את משרד הפנים להסדך בהוצאת תעודות זכות עד יום הבחירות, - שאנשים יקבלו תעודות זכות גם ביום הבחירות.

ז. צילין: תקודה הזו וההחלטה לפי פקודה מרשם החושבים ושלפיה עורכים את רשימת הבוחרים היא דק תקודה הזו או פנקס הזיהוי. בנוגע לאלה שיש להם רישונות סגורים זמניים בהם מרשמים בפנקס הבוחרים, הם יממלו תעודות זכות אלו כל מניח

לר/אש

ועדת חוקה, חוק ומשפט
(6.3.51)

הוצאת תעודות זהות, זהו דבר טכני.
אם תוגשנה לפשרד הפחוזי ביום האחרון אלפיים בקשות, הוא לא יוכל
להוציא את התעודות הטבוקשות, לא ספני שלא ירצה, אלא לא יוכל לעשות
זאת מפחיצות טכניות. אם יש אפשרות לתקן את פקודת טרשם התושבים
על ידי כך שכל אזרח יחוייב להוציא תעודת זהות תוך זמן מסויים,
בעיה זו טפילא תיפתר.

ח. רובין:

אני מתנגד להשטת טעיף 25(ג). אני
מציע להשאיר את הרעיון של טעיף זה
ולקצר את תקופת הזמן ש-30 ל-25 או 21 יום, ומשרד הפנים יהיה חייב
להבטיח טראש את הפידוריים כדי שיוכל לספק את התעודות.

אני מקבל את הצעתו הפטטית של חבר
הועדה ת. טובי אבל אני מקלל את הרעיון שבדבריו. איני רוצה להציע
שום הערה בצידון שלא בנוכחות שר הפנים. אני מציע שבנקש פשר הפנים
להופיע כאן ולענות על שאלה זאת. נדחה את הרעיון וההצעה בשאלה זו
עד לאחר שנשמע את דברי שר הפנים. אם הוא יודע כי לכל כפר ערבי
שיש זכות בחירה, תושביו יקבלו תעודות זהות, הרי לא יהיה צורך בכל
התעודות תיקונים.

ב. אייזנשטט:

התוכן הפרכזי של הטעיף 25(ב) כוונתו
לפנוע זיופים. ברגע שפרחייבים את אפשרויות
הזהוי, פרחייבים את האפשרויות לזיופים. טעיף זה חייב להשאר כפי שהנו.

אני מתנגד להצעת שר ח. רובין כי אנו
עוסקים כאן בעצין חוק ולא בענין טריניות לגבי כפרים ערביים. אני
סוכן להסכים לכך שטעיף 25(ג) ייטחק בכלל.

יש לחייב את משרד הפנים להוציא תעודות
זהות עד היום האחרון.

ג. צילן:

בטעיף 25(ג) לא מדובר על הוצאת פטסי
זהוי אלא על קבלת בקשות להוצאת פנקסי זהוי.
אם הבקשה הוגשה 30 יום לפני הבחירות, - המשרד מתחייב לתת תעודת זהות.

א. פרטינגר:

אני מתנגד להשאיר בקודה זו טעורפלת.
כסו-כן, אני מתנגד שעד היום האחרון
תהיה זכות ללא חובה להוציא פנקסי זהוי.

אני מציע שיהיה כתוב כי משרדי הרישום
לא יהיו חייבים לקבל בקשות לתעודות זהות ב-21 הימים האחרונים שלפני
הבחירות. אך הם יהיו חייבים להוציא תעודות זהות לכל אדם שפאלל ברשימת
הבוחרים ושהגיש בקשתו לפני התאריך הנ"ל.

אני מציע, בסוף טעיף 25(ב), להוסיף את
הפלים "אשר ינוקב על ידי יושב ראש ועדת הקלפי". אני מתנגד לכך שעל
כל תעודה תושם חותמת מיוחדת אולם יש גם לנקב את התעודה. אם אין בארץ
די פכשירי נקוב למטרה זו, אפשר לחתוך סיבה פפנקס הזחוי.

ד. בר-רב-האי:

תעודת זהות אינה טשטת רק לצרכי בחירות.
אם ינקובה או יחתכו פיצות פטנה בהזדמנויות
פופיע שמו. אם יש פסק בזחוח, הנוחר מרותק לקלפי פפוייטת וברשימת הקלפי
אם מישהו בא להצביע בפעם שניה, הוא לא יוכל לעשות זאת כי שמו ברשימה
יהיה מחוק.

אני בעד השטת טעיף 25(ג).

ב. סוגי:

העליתי את בעית הזהוי כי ידעתי שיש אלפי עדויות אשר נרשמו וטרם קבלו את פנקסי השטחים. סוכנים בעדם מלקבלם לא ספני שהם אינם פנקסים אותם. הם פנקסים את הפנקסים. מטעם לפני חרשיים כתב שר הסנים סכתב ובו הודיע שתושבים אלה יקבלו את פנקסי הזהוי. אולם עד כה הם טרם קבלו אותם. אין אנשים אלה שאינם יכולים לצאת סכטריהם וללכת לאיזה סשרד אזרחי של סשרד הסנים, אין הם יוכלו לפנות באופן רשמי כדי לקבל את פנקסי הזהוי?

אם סשרד הסנים סכטיח שבאיזו שהיא צורה יינתנו פנקסי זהוי לאנשים אלה, אני ססתפק בכך. כוונתי היא שלאנשים אלה תהיה זכות בחירה.

ג. אלופי:

ברצוני להעיר דק לסעיף 25(ג). פי ססעונוין באטת שהבחר יקבל תעודת זהוי לקראת הבחירות, הוא צריך לקבוע איזה תאריך ססויים אשר יחייב אותנו שלכל פי סיניש בקשה עד אותו תאריך יסוייב סשרד הסנים לתת לו את התעודה.

לפני הבחירות לעיריות, לסדרת התפוזותינו ובקשותינו, דרב הפנקסים הופיעו בשבוע זכיום האחרון זרבים מהם לא קבלו את התעודות.

א. ג'רב' זרה:

איזה טוב תעודות יש בידי תושבי המסולש הערבי?

ס. אלופי:

תעודות שהוצאו על ידי המסולש הצבאי. אבל, לפי שברשם בטרשם התושבים לפי החוק, הוי יקבל תעודה כפר סיש לכל התושבים.

כשתחיל חלוקת התעודות לכל התושבים, לפני הבחירות, צבוא גם למסולש זנחלק לכל התושבים הרשומים את התעודות.

א. ג'רב' זרה:

אני פנקס לרשום כפרטיכל שלא תערכנה הבחירות במסולש כל עוד לא חולקו הפנקסים לכל הרשומים כחוק.

הי'ר ג. ני'ר:

פר אלופי לא אפר שהבחירות לא תקיימנה עד שלא יחלקו את תעודות הזהוי; הוא אפר ססשרד הרשום יצא לכפרים לחלק תעודות זהוי לכל סספטיה פי שברשם סספטי בטרשם התושבים.

ב. ג'רב' זרה:

האם אוכלוסיית המסולש, כרגע, רשומה בטרשם התושבים?

ס. אלופי:

כן. הם רשומים.

הי'ר ג. ני'ר:

בא-כוח סשרד הרשום, פר אלופי, הודיע סערבים במסולש המסופה למדינת-ישראל, רשומים בטרשם התושבים. לאלה ססערבים הרשומים בטרשם התושבים כחוק, באי כוח סשרד הרשום יצאו לבחירהם כדי לחלק להם את תעודות הזהות.

א. פרטינגר:

יש לאיין את סשרד הסנים לספק תעודות זהות לכל הרשומים לטרשם התושבים.

ד. ג'רב' זרה:

אני תופך בהצעת פרטינגר בקשר לסעיף 25(ג), אך בהשקפת הפלחם "ינדקב... וכו'".

לר/אש

ועדת חוקה, חוק ומשפט
(6.3.51)

היו"ר נ. גזר:
לסעיף 25(א) אין יותר הערות.
אני קובע, כי ללא כל התנגדות
החלטנו במקום שכתוב על ידי הקלפי, יהיה כתוב "בפני הקלפי".

א. ידיו:
אנו דנים רק באנשים הרשומים
במרחם התושבים. קבענו כי אדם
שב-3.1.51 לא היה רשום במרחם התושבים, אין לו זכות בחירה לכנסת
השנייה. אותנו מעניינים כרגע רק האנשים שרשמו עד תאריך זה.

ישנו חוק מרחם התושבים משנת
1949 הקובע כי מי שנרשם במרחם התושבים זכאי לקבל תעודת זהות.
כתוב שם מה עליו לעשות לשם כך - להגיש בקשה, למסור פרטים ותמונות.

קיימת כמעט הסכמה כללית שסעיף
קטן (ג) ישאר כפי שהנו, שהזהוי בקלפי ייערך לפי תעודת או פנקס הזהוי.
איני רואה כל אפשרות להשתמש באמצעי זהוי אחר. תעודות זמניות ישנן
אבל קמיניתי, ומזמנים שונים.

אם נותנים אפשרות להגיש בקשות
עד היום האחרון ממש, איש לא יהיה בטוח ששרדי הרישום יוכלו לספק
את כל הדרישה. איני חושב שייגרם עוול אם נסמן כאן תקופה סטטיסטית
אשר עד אותו יום יש להגיש בקשות. למשל, נציין תקופה של 21, או 30
יום לפני הבחירות. זוהי שאלה טכנית ויש לשאול את משרדי הרישום מה
התקופה המינימלית שהשייכולו לקבל על עצמם כדי לספק את הדרישות
שעלולות לבוא ברגע האחרון.

היו"ר נ. גזר:
לסעיף 25(ב) ישנה תוספת של מר
פרטינגר, להוסיף את המלים:
"יוחתם וינזק על ידי ועדת הקלפי".

מר בר-רב-האי מציע להשמיט את
המלה "ינזק".

ה צ ג ה

בעד תוספת תוספת בכלל - 11
נגד - אין.

הצעת תוספת להצעת

בעד תוספת בנוסח שהציע מר פרטינגר - 7
בעד השמטת המלה "ינזק" מהתוספת הנ"ל - 11.

הוחלט להשמיט את המלה "ינזק"
מהצעת התוספת של מר פרטינגר.

בעד השמטת סעיף 25(ג) - פיעוט
נגד - רוב.

הצעה לא בחינה.

בעד ההצעה שסעיף 25(ג) ינוסח כלהלן: - "משרד הרישום חייב
להטביא תעודת זהות עד יום לפני הבחירות לכל אלה שרשומים,
אם הבקשה שלהם הוגשה עד 21 יום לפני הבחירות - רוב.
פיעוט.

הצעה כנ"ל בחינה.

לר/אש

(קורא את סעיף 26):

היו"ר נ. גיר:

(א) וכך מצביעים: הבוחר נותן פתק-הצבעה לתוך מעטפה ומטיל את המעטפה לתו הקלפי.

(ב) פתקי-ההצבעה ישאו כינוי ואות בלבד של רשימת מועמדים; הם יהיו על פי דוגמה שאושרה על ידי ועדת הבחירות המרכזית.

(ג) נתן הבוחר לתוך המעטפה יותר מפתק-הצבעה אחד - קולו פסול.

ברצוני להזכיר כי בסעיף (ב) ישנה החלטה שכבר קבלנו בענין הערבים: "כל רשימה רשאית להוסיף לכוני ולאותיות העבריות את האות והכינוי המצביל בערבית, לפי דעת ועדת הבחירות המרכזית, לכוני ולאות בעברית."

יש לציין שכל רשימה רשאית להוציא פתק דומה למקור העברי. ה. טובי:

יש להשאיר את המעגף כפי שנתקבל ולהוסיף כי מותר לצרף לתוכן זה של הפתק תרגום בערבית. אפשר לנסח זאת, כלהלן, כל בוחר רשאי להוסיף לפתק תרגום כינוי הרשימה, לפי נוסח שועדת הבחירות המרכזית אישרה אותה לפי הצעת הרשימה. י. בדר:

ה צ ב ע ה

ללא כל התנגדות נתקבל הנוסח:
"לכל בוחר מותר להכניס פתק עם תרגום, או בלי תרגום."

במקרה שבמעטפה יהיה יותר מפתק אחד, ומאותיות שונות - הצבעה זו פטולה. אולם, אם באותה מעטפה ישנם שני הפתקים מאותה הרשימה - ההצבעה כשרה. ה. טובי:

אני מציע: א. פרמינגר:

(א) בוחר יתן את פתק ההצבעה לתוך תיבת ההצבעה, בתוך מעטפה;
(ב) ההצבעה תהיה על פתקי הצבעה רשמיים. כלומר, יחד עם המעטפה מקבל הבוחר פתק רשמי עליו רשומות כל הרשימות וכל האותיות (אפשר גם בערבית ליד העברית) ליד כל אות יש מקום פנוי והבוחר מסימן בסימן קבוע את האות בה ברצונו לבחור.
(ג) שיהיה מוגדר מה יקרה אם ההצבעה היתה בלתי חשאית. - מה קורה לאדם אשר במזיד מצביע בגלוי? - אין לפסול את הצבעתו. אולם אם ההצבעה התגלתה שלא במזיד - יתנו לבוחר רשות להכנס שנית לתא ההצבעה.

י. בדר:

לא כתוב אם יש לסגור את המעטפה או לא. לדעתי יש לקבוע שצריך לסגור את המעטפה. בודאי שדיוש תא הצבעה סגור. כמו-כן יש לציין כי חובה שהבחירות תהיינה חשאיות. אולם, איני מציע כל פנקציה, כי דבר כזה עלול לשמש בקורת.

ועדת חוקה, חוק זמשיט
(6.3.51)

לר/אש

י. כנר:
לדעת, סעיף 26 יותר מדי צנוע לגבי
תכנון שהוא הפרוצדורה, האקט של עצם נתינת
הקול על ידי האזרח. חושבני שדבר כזה מצריך פרק מיוחד.

"וכך מצביעים" אנו גוסס לחוק.

יש לכתוב במעוף קטן (ב): "שלא ישאו
יותר מאשר הכינור והאות של רשימת המועמדים."

לא צויין בסעיף זה שהמעטפה תהיה
מעטפה רשמית ולא שכל אחד יביא עמו מעטפה שלו. יש לקבוע שהמעטפה
תהיה רשמית ובלתי שקופה ושסמפור המעטפות בקלפי שמצביעים בה 800 איש
יהיה 850 לשל, גם זהו אמצעי למניעת זיופים.

יש לקבוע את מידות וצבע הפתק, כדי שיהיה
אחיד.

יש לקבוע שתאם ההצבעה יהיה סגור או מכוסה
בוילון ושלא ימצאו בו יותר מאדם אחד וכו'.

בהתאם לנסיון, אין לי הבטחון שבכל שעה
ובכל קלפי ימצא מספר מתאים של פתקים מסוגים מסויימים. יש לקבוע זאת
בחוק. לכן אני מסכים להצעת מר פרסינגר בנוגע לפתק אחיד בו יצייין כל
בוחר את האות שברצונו לבחור. יתכן שבהצעה זו יימצא פתרון לשאלת ידיעת
קדוא וכתוב.

אי אפשר יהיה לפסול מעטפה אם הוכנסו
בה שני פתקים מאותה הרשימה.

נהוג היום שלא הבוחר מכניס את המעטפה לתוך
תיבת ההצבעה, אלא יושב ראש ועדת הקלפי. בשעה שהצבעתי לאחרונה, נוכחתי
שאפשר היה טבעד למעטפה לראות איזה פתק הושם בפנים. דבר זה היה אפשרי
בשעה שהיושב ראש לקח פירי את המעטפה. יש למנוע זאת.

ד. בר-רב - הא:

סעיף 26 עלול להצמח ולהפוך לחוקת בחירות
שניה. בהצעת מר כנר ישנם דברים המתקבלים
על הדעת וישנם דברים שמקומם בתקנות ועדת הבחירות המרכזית. כמו-כן
יש בהצעתו המתקבלים ממילא על השכל הישר. הקושי העיקרי בהצעת מר כנר
אופרטינגר הוא בנוגע לפתק האחיד. זאת אומרת - הטלת הוצאות הבחירות על
המדינה, עלא הבדלים בין המפלגות בסיכוייהם להצליח בבחירות.

לכאורה, מה ההבדל אם במעטפה אחת יהיו שני
פתקים מאותה רשימה. אולם, זהו פתח לאפשרויות רבות ולהכנסת פתקים
כפולים בכוונה תחילה, מבלי שהיושב ראש ישמידם, - באם הם פרשימה הרצויה
לו.

ח. כנר:

הטיניסום של סעיף זה צריך להיות:

(א) חובה הצבעה בתא סגור; (ב) מעטפה בלתי
שקופה; (ג) הכנסת המעטפה למיבה על ידי הבוחר עצמו; (ד) תקנות נוספות
בענין סדרי ההצבעה - אם תראה צורך בכך ועדת הבחירות המרכזית.

כשם שהמדינה נותנת את המעטפה, היא חייבת
לתת גם את הפתק.

אני חייבים למצוא תשובה ל-4 נקודות:

(א) שלא תהיה הגנה בידון בפני גניבת
פתקות הבוחר על ידי אינטרטיים מפלגתיים מנוגדים בקלפי; (ב) הגנה בפני
זיופים שרודותיים אשר משללים את קבל הבוחר התמים; (ג) המדינה אינה חייבת
לספק את חומר התעמולה של המפלגות. אולם את כל הדרוש לשם ביצוע אקט
הבחירות, היא חייבת לספק; (ד) אין לקפח את האדם המתקשה בכתיבה וקריאה.

לר/אש

ועדת חוקה, חוק ומשפט
(6.3.61)

ט. צילון:

נכון אמנם שבאמצעות מסד ייסודי נהגה המדינה
לספק את פתקי ההצבעה השונים. אולם, אף
אם נהג כן גם בארץ, אין לנו כל בסחון שאיש לא יקבל פתקים של רשימה.

הצעתו של סר פרמינגר מעוררת שוב את שאלת

ידיעת קרוא וכתוב.

קיימת אפשרות שלישית, והיא: שהמדינה תשלח
לביתו של כל בוחר, בחוברת, את כל הפתקים. אין אני מניח שבתנאים שלנו
הדבר ניתן להיעשות.

ברצוני להפנות את תשומת לב חברי הועדה
לשאלה רצינית, האם פתק ההצבעה צריך לשאת את שם הרשימה או לא. בבחירות
לעיריות נתקלנו בתופעות שהפתקים היו בסדר מבחינת האות, אך שם הרשימה
לא היה נכון.

א. כהן:

במקומות רבים נעלמים הפתקים מתא ההצבעה.
כדי לסבוע סקרים כאלה, אני מציע לקבל סעיף:
"בקש בוחר שהועדה תמציא לו פתק לבן על סגת שירשום עליו בעפרון, או
בעט את האות או כינוי הרשימה שהוא רוצה להצביע בעדה, חייבת הועדה
להמציא לו פתק לבן כזה, לפי הדוגמה שאושרה על ידי ועדת הבחירות המרכזית,
והצעתו כשרה."

הינד נ. ניר:

קיימת הצעה לקיים את ההצבעות סוד ולהפסיק
עתה את הישיבה.

ה צ ב ע ה

בעד הפסקת הישיבה - דוב
נגד - פיעוט.

הוחלט להפסיק את
הישיבה.

הינד נ. ניר:

סוד לא תובאנה כל הצעות חדשות לפעיי 26.
הישיבה סוד תקיימ בשעה 8.30 בבוקר.

(הישיבה נפתתתה בשעה 14:30)